

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för pedagogik

4UVÄ14 Specialpedagogik för ämneslärare - inriktning
gymnasieskolan, 7,5 högskolepoäng

Special Needs Education for Subject Teachers, Specialisation for
Upper Secondary School Teachers, 7.5 credits

Huvudområde

Didaktik

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Avancerad nivå

Fördjupning

A1N

Fastställande

Fastställd 2021-06-16.

Reviderad 2025-03-11. Revidering av kurslitteraturlistan.

Kursplanen gäller från och med vårtermin 2025.

Förkunskaper

Ämnesstudier omfattande 150 hp inom ämneslärarutbildningen, 22.5 hp i kurser inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) samt Verksamhetsförlagd utbildning I för ämneslärare, eller motsvarande

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- identifiera och problematisera kring utbildningsuppdraget ”att möta elevers olikheter” utifrån olika specialpedagogiska perspektiv och dess effekter i

pedagogisk praktik.

- redogöra för hur elevhälsans främjande och förebyggande uppdrag i det pedagogiska arbetet kan bidra till att stödja alla elevers utveckling mot utbildningens mål.
- visa fördjupad förmåga att utifrån differentierade pedagogiska strategier och ett etiskt förhållningssätt skapa förutsättningar för alla elever, inbegripet insatser för elever med neuropsykiatriska svårigheter.
- reflektera kring betydelse av lärarens förmåga till självkänedom, empatisk förmåga och yrkesetisk medvetenhet kopplat till arbetet med elever som far illa eller riskera att fara illa.

Innehåll

Kursen syftar till att fördjupa kunskaper om ungas lärande och utveckling, samt problematisera fältet mellan pedagogik och specialpedagogik utifrån olika teoretiska och praktiska perspektiv. Kursen syftar även till att den studerande ska utveckla specialpedagogisk kunskap för att utifrån ett inkluderande perspektiv och i samverkan med andra aktörer kunna stödja alla elevers lärande och utveckling i grundskola eller gymnasium.

Kursen tar på ett fördjupat sätt upp frågor om lärande och dess villkor och möjligheter att bidra till en likvärdig utbildning för alla barn utifrån relationellt perspektiv. Begreppen normalitet och avvikelse behandlas och diskuteras i relation till inkluderings- och exkluderingsfenomen i den pedagogiska praktiken. Här behandlas fenomen som diagnostisering och kategorisering av elever ur historiska och samhällsliga perspektiv, samt vilka funktioner detta fyller i olika kontexter på grupp och organisationsnivå, liksom dess konsekvenser för elevernas utveckling och identitetsskapande. Specialpedagogisk kunskap och kompetens i inkluderande lärandemiljöer studeras utifrån rumsliga, sociala och didaktiska aspekter.

Särskilt fokus riktas mot specialpedagogisk kunskap och stödinsatser med koppling till social utsatthet och funktionshinder i det pedagogiska arbetet. Specialpedagogiska perspektiv problematiseras, och möjligheter att kunna förebygga och undanröja skolsvårigheter i undervisningen granskas och värderas med hänvisning till uppdraget att skapa demokratiska lärprocesser. Digital kompetens behandlas i kursen i förhållande till specialpedagogiska perspektiv och elevers möjlighet att delta i undervisning.

I kursen behandlas även hur samverkan mellan olika skolformer, olika professioner och myndigheter kan utvecklas kring mötet med elevers skiftande livsvillkor och elever som far illa eller riskerar att fara illa. Samverkan kopplas även till elevhälsans betydelse och funktion för lärande och utveckling och hur skolan kan främja barn och ungas hälsa och förebygga ohälsa på såväl individ, som på organisationsnivå. Här behandlas också den viktiga frågan om pedagogens roll gällande tjänstemannaansvar i arbetet med elever som far illa eller riskerar att fara illa.

Professionsbas och professionell progression

I samband med fältstudier får den studerande en fördjupad kunskap om lärarprofessionens uppgifter och villkor. Kursen betonar vikten av ett vetenskapligt och professionellt förhållningssätt där utvecklingen av kunskaper och omdöme syftar till att stärka de studerandes förmåga att reflektera över och handla på adekvata sätt i relation till elevers lärande och skolans uppdrag. Lärarkompetens att möta elevers olikheter och

varierande förutsättningar ur ett inkluderande perspektiv utvecklas. Den studerande arbetar med uppgifter med koppling till det praktiska arbetet i skolan och aktuella forskningsresultat. I utbildningen kopplas teori och praktik genom perspektivtagande och didaktisk reflektion för att gynna ett professionellt yrkeskunnande.

Vetenskapligt förhållningsätt och vetenskaplig progression

I kursen diskuteras vetenskapsteoretiska perspektiv och olika synsätt på vad som utgör vetenskaplig kunskap. I kursen arbetar studenterna dessutom med att problematisera forsknings och utvecklingsarbeten som behandlar olika pedagogiska arbetsätt att möta elevers olikheter

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, ett obligatoriskt lärarlett seminarium, en workshop, och två gruppuppgifter.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Examinationer sker genom en individuell skriftlig uppgift samt en individuell muntlig examinationsuppgift.

För betyget Godkänd krävs att kursens mål är uppnådda.

För betyget Väl godkänd krävs att studenten erhållit betyget Väl godkänd på den individuella skriftliga examinationsuppgiften.

Förnyad examination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge ett anpassat prov eller att studenten genomför provet på ett alternativt sätt

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller återkoppling vid kursstart. Kursvärdering genomförs anonymt.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i följande kurs/kurser:

4UVÅ04 Specialpedagogik för ämneslärare - inriktning gymnasieskolan, 7,5 hp

Kurslitteratur och övriga läromedel

Colnerud, Gunnel (Senaste upplagan). *Lärarkets etik och värdepedagogiska praktik*. Liber, (196 sidor).

Eriksson, Ida & Woff, Lotta (Senaste upplagan). *Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar perception, kognition, samspel och känslor*. Specialpedagogiska skolmyndigheten, (29 sidor).

Löfberg, Cecilia (red.). (2018). *Elevhälsoarbete under utveckling – en antologi*. Specialpedagogiska skolmyndigheten, (valda delar, ca 40 sidor).

Hirsh, Åsa (Senaste upplagan) *Relationellt ledarskap i klassrummet : så skapas magi*. Natur & Kultur.

Hjärne, Eva & Säljö, Roger (2019). "Teaching and learning in the special education setting: agency of the diagnosed child." *Emotional and behavioural difficulties* 24(3): 224-238.

Karlsudd, Peter (2022). När inkluderingen devalveras och utmaningar omvandlas till dilemman. *Pedagogisk forskning i Sverige* 27 (2). 153-160.

Kotte, Elaine (Senaste upplagan) *Inkludering och differentiering i undervisningen*. Skolverket. (17 sidor)

Kotte, Elaine (2017). *Inkluderande undervisning: lärares uppfattningar om lektionsplanering och lektionsarbete utifrån ett elevinkluderande perspektiv*. Malmö högskola (valda delar, ca 100 sidor)

Persson, Bengt (Senaste upplagan). *Elevers olikheter: och specialpedagogisk kunskap*. Liber, (186 sidor).

Östlund, Daniel (Senaste upplagan). *Stöd till elever: en tillbakablick*. Skolverket (9 sidor)

Tillkommer aktuella styrdokument och för kursen relevanta artiklar, (ca 100 sidor).

Valbar skönlitteratur till kursmomentet social utsatthet och funktionshinder (ca 300 sidor).